

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Хоршоог хөгжүүлэх сангийн 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ДАА-2026/9/НА-СТА-ОНТС

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Дархан-Уул аймаг
2026 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор Ш.Мөнхбаяр:

Утас: 70378845

Цахим хаяг: munkhbayarsh@audit.gov.mn

Аудитын менежер: У.Батсүрэн

Цахим хаяг: batsurenu@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: С.Батцэцэг

Утас: 70373089

Цахим хаяг: battsetsegs@audit.gov.mn

Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Хаан консалтинг аудит ХХК

Гүйцэтгэх захирал: Э.Нандинчимэг

Утас: 88883776

Цахим хаяг: khaanconsultingaudit@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	2
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	6
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	7
3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	7
3.1 Албан шаардлага	7
4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	8

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Бурхантын гудамж-1, 14 дүгээр баг, Дархан сум,
Дархан-Уул аймаг, 45059,
Утас: 7037-3089, Факс: (976) 7037-3089
Цахим шуудан: darhanuul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ОРХОН
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Б.ТҮМЭНЦОГТ
ТАНАА

2026.02.25 № 86

танай _____ -ий № _____ -т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Хоршоог хөгжүүлэх сангийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Хоршоог хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн тайланд зээлийн гэрээгүй 5,682.2 мянган төгрөгийн 14 зээлдэгчийн, 2011-2021 онд олгосон 29,517.2 төгрөгийн 9 зээлдэгчийн хугацаа хэтэрсэн төлөгдөөгүй зээлд нэмэгдүүлсэн хүү, алданги тооцоогүй, зээлдэгчтэй тооцоо нийлж актаар баталгаажуулаагүй, мөн 2022 онд олгосон 3 зээлийн эргэн төлөх хугацаа хоцорсон, төлөгдөөгүй зээлийн дүн гэрээний дүнгээс 31,090.2 мянган төгрөгөөр илүү тусгасан зэрэг нийт 66,289.6 мянган төгрөгийн зөрчлүүд нь бидний тогтоосон 2,818.1 мянган төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаараа буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй байна.

Эдгээр зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5-д "Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ", 16.5.1-д "Төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах", Хүнс хөдөө аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2021 оны А/361 тушаалын 3 дугаар зүйлийн 3.4.3-т "Төслийг хэрэгжүүлэх этгээдтэй холбогдох хууль, журмын дагуу зээлийн болон барьцааны гэрээ байгуулж, биелэлтийг хангуулах, төслийн явц, үр дүнд байнгын хяналт тавих", 6 дугаар зүйлийн 6.9-д "Хуулийн этгээд иргэн нь авсан зээл, зээлийн хүүг гэрээнд заасан хугацаанд сангийн дансанд буцаан төлнө", 6.10-т "Сумын Засаг

4520050198

дарга зээлдэгчийн талаарх дараах баримт бичгийг эх хувиар нь баримтжуулан хадгална", 6.10.6-д Зээлийн болон барьцааны гэрээ", 10 дугаар зүйлийн 10.1-д "Хяналтын зөвлөл нь зээлдэгчтэй байгуулсан зээлийн гэрээ, эргэн төлөлтийн хуваарийн дагуу зээлийн эргэн төлөлт, зээлийн хүү, алдангийг тухай бүр төлүүлж буйд хяналт тавина", 10.4-т "Зээлдэгч нь зээлийг гэрээнд заасан хугацааны дотор эргэн төлөх үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь чанаргүй активын ангилалд оруулж, Монгол банкны зээлийн мэдээллийн санд чанаргүй зээлдэгчийн ангилалд бүртгэнэ", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэж заасантай тус тус нийцээгүй бөгөөд санхүүгийн тайлагналын "Нийцсэн ба зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Тайлант онд нийт 122,280.0 мянган төгрөгийн зээл шинээр олгож, 48,244.8 мянган төгрөгийн зээлийн эргэн төлөлтийг бүртгэж, санхүүгийн тайланд толилуулж тодруулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Бусад асуудал

Төсвийн шууд захирагч бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Аудитыг гүйцэтгэхдээ Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан 2025-2026 онд гүйцэтгэх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн аудитад баримтлах ерөнхий чиглэлийн хүрээнд авсан судалгаанд дүн шинжилгээ хийж, эрсдэл бүхий асуудалд анхаарал хандуулсан болно.

Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын Хоршоог хөгжүүлэх сан нь 2025 онд 7 зорилт 42 арга хэмжээ төлөвлөж, хэрэгжилтийг 95.0 хувиар тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ш.МӨНХБАЯР

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	270,759,260.43	285,764,131.74
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	84,895,878.70	14,644,873.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	84,895,878.70	14,644,873.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	84,895,878.70	14,644,873.00
33	АВЛАГА	183,266,890.73	268,522,767.74
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	8,986,492.32	20,607,131.99
335	Бусад авлага	174,280,398.41	125,635,635.75
33510	Байгууллагаас авах авлага	400,000.00	-
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	173,880,398.41	125,635,635.75
336	Зээлийн авлага	-	122,280,000.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	-	122,280,000.00
33615	Хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжид олгосон зээл	-	122,280,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	2,596,491.00	2,596,491.00
354	Хангамжийн материал	2,596,491.00	2,596,491.00
35410	Бичиг хэргийн материал	2,596,491.00	2,596,491.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	750,000.00	600,000.00
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	750,000.00	600,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	750,000.00	600,000.00
39301	Програм хангамж	750,000.00	750,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(150,000.00)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	271,509,260.43	286,364,131.74
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	94,000.00	287,000.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	94,000.00	287,000.00
413	Өглөг	94,000.00	287,000.00
4136	Бусад өглөг	94,000.00	287,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	94,000.00	287,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	271,415,260.43	286,077,131.74
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	271,415,260.43	286,077,131.74
512	Хуримтлагдсан үр дүн	271,415,260.43	286,077,131.74
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	271,415,260.43	271,415,260.43
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	14,661,871.31
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	271,509,260.43	286,364,131.74

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	7,990,405.31	15,719,871.31
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	7,990,405.31	15,719,871.31
120	Нийтлэг татварын бус орлого	7,990,405.31	15,719,871.31
120002	Хүүгийн орлого	7,240,405.31	15,719,871.31
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	750,000.00	
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,496,800.00	1,058,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,496,800.00	1,058,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,496,800.00	1,058,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,496,800.00	908,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,496,800.00	908,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	150,000.00

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол		150,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	6,493,605.31	14,661,871.31
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	6,493,605.31	14,661,871.31

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	67,021,914.00	52,743,994.30
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	67,021,914.00	52,743,994.30
120	Нийтлэг татварын бус орлого	67,021,914.00	52,743,994.30
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	67,021,914.00	52,743,994.30
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	67,021,914.00	52,743,994.30
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,402,800.00	715,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,402,800.00	715,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,402,800.00	715,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,402,800.00	715,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,402,800.00	715,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	65,619,114.00	52,028,994.30
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ		
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	58,000,000.00	122,280,000.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(58,000,000.00)	(122,280,000.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	7,619,114.00	(70,251,005.70)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	77,276,764.70	84,895,878.70
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	84,895,878.70	14,661,871.31

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл		264,921,655.12	264,921,655.12
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-	264,921,655.12	264,921,655.12
Тайлант үеийн үр дүн	-	6,493,605.31	6,493,605.31
2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-	271,415,260.43	271,415,260.43
2025 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	-	271,415,260.43	271,415,260.43
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-	271,415,260.43	271,415,260.43
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү			-
Тайлант үеийн үр дүн	-	14,661,871.31	14,661,871.31
2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-	286,077,131.74	286,077,131.74

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
11000	Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл	84,895,878.70	84,895,878.70	
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	140,903,400.00	122,995,000.00	17,908,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,083,300.00	715,000.00	11,368,300.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,083,300.00	715,000.00	11,368,300.00
2300	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	128,820,100.00	122,280,000.00	6,540,100.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	128,820,100.00	122,280,000.00	6,540,100.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	57,500,000.00	52,743,994.30	4,756,005.70
	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	57,500,000.00	52,743,994.30	4,756,005.70
	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	57,500,000.00	52,743,994.30	4,756,005.70
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	14,644,873.00	

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 66,289.6 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрсэн тул 2 албан шаардлага хүргүүлээ. Үүнд:

3.1 Албан шаардлага

- Орхон сумын Хоршоог хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн тайлан дахь зээлийн үлдэгдлийг зээлдэгчийн мэдээлэлтэй тулгахад зээлийн гэрээ байхгүйгээс хэзээ олгосон нь тодорхойгүй 14 зээлдэгчийн 5,682.2 мянган төгрөгийн, 2011-2021 онд олгосон 9 зээлдэгчийн 29,517.2 мянган төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн нийт 35,199,386.12 төгрөгийн төлөгдөөгүй зээлд нэмэгдүүлсэн хүү, алданги тооцоогүй тооцоо нийлж актаар баталгаажуулаагүй нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.1-д “Төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах”, Хүнс хөдөө аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2021 оны А/361 дүгээр тушаалын 3 дугаар зүйлийн 3.4.3-т “Төслийг хэрэгжүүлэх этгээдтэй холбогдох хууль, журмын дагуу зээлийн болон барьцааны гэрээ байгуулж, биелэлтийг хангуулах, төслийн явц, **үр дүнд байнгын хяналт тавих**”, 6 дугаар зүйлийн 6.9-д “Хуулийн этгээд иргэн нь авсан зээл, зээлийн хүүг гэрээнд заасан хугацаанд сангийн дансанд буцаан төлнө”, 6.10-т “Сумын Засаг дарга зээлдэгчийн талаарх дараах баримт бичгийг эх хувиар нь баримтжуулан хадгална”, 6.10.6-д **Зээлийн болон барьцааны гэрээ**”, 10 дугаар зүйлийн 10.1-д “Хяналтын зөвлөл нь зээлдэгчтэй байгуулсан зээлийн гэрээ, эргэн төлөлтийн хуваарийн дагуу зээлийн эргэн төлөлт, зээлийн хүү, алдангийг тухай бүр төлүүлж буйд хяналт тавина”, 10.4-т “Зээлдэгч нь зээлийг гэрээнд заасан хугацааны дотор эргэн төлөх үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь чанаргүй активын ангилалд оруулж, Монгол банкны зээлийн мэдээллийн санд чанаргүй зээлдэгчийн ангилалд бүртгэнэ”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “Дансны өглөг, авлага ба

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

- 2022 онд олгосон 3 зээлийн эргэн төлөх хугацаа хоцорсон, төлөгдөөгүй зээлийн дүн гэрээний дүнгээс 31,090.2 мянган төгрөгөөр илүү тусгасан нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.1-д "Төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах", Хүнс хөдөө аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2021 оны А/361 дүгээр тушаалын 3 дугаар зүйлийн 3.4.3-т "Төслийг хэрэгжүүлэх этгээдтэй холбогдох хууль, журмын дагуу зээлийн болон барьцааны гэрээ байгуулж, биелэлтийг хангуулах, төслийн явц, **үр дүнд байнгын хяналт тавих**", 6 дугаар зүйлийн 6.9-д "Хуулийн этгээд иргэн нь авсан зээл, зээлийн хүүг гэрээнд заасан хугацаанд сангийн дансанд буцаан төлнө", 10 дугаар зүйлийн 10.1-д "Хяналтын зөвлөл нь зээлдэгчтэй байгуулсан зээлийн гэрээ, эргэн төлөлтийн хуваарийн дагуу зээлийн эргэн төлөлт, зээлийн хүү, алдангийг тухай бүр төлүүлж буйд хяналт тавина", 10.4-т "Зээлдэгч нь зээлийг гэрээнд заасан хугацааны дотор эргэн төлөх үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь чанаргүй активын ангилалд оруулж, Монгол банкны зээлийн мэдээллийн санд чанаргүй зээлдэгчийн ангилалд бүртгэнэ" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс								Тайл бар
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	
Зээлийн гэрээ байхгүйгээс хэзээ олгосон нь тодорхойгүй 14 зээлдэгчийн 5,682.2 мянган төгрөгийн, 2011-2021 онд олгосон 9 зээлдэгчийн 29,517.2 мянган төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн нийт 35,199,386.12 төгрөгийн төлөгдөөгүй зээлд нэмэгдүүлсэн хүү, алданги тооцоогүй тооцоо нийлж актаар баталгаажуулаагүй	1	35,199.3	-	-	1	35,199.3	-	-	-	-	
2022 онд олгосон 3 зээлийн эргэн төлөх хугацаа хоцорсон, төлөгдөөгүй зээлийн дүн гэрээний дүнгээс 31,090.2 мянган төгрөгөөр илүү тусгасан	1	31,090.2	-	-	1	31,090.2	-	-	-	-	
Дүн	2	66,289.6	-	-	2	66,289.6	-	-	-	-	-